

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Кафедра філософії і педагогіки

Кафедра міжнародних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА

Галузь знань **06 Журналістика**
Спеціальність **061 Журналістика**
Освітня програма **Журналістика**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Зведені дані про вивчення освітньої компоненти:

Форма навчання	Курс	Семестр	Кількість кредитів	Кількість годин	Аудиторні заняття						Самостійна робота	Семестровий контроль	
					Разом	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	Дрібногрупові заняття	Індивідуальні заняття		Залік	Іспит
денна	3	6	3	90	30	30					60		6

КИЇВ – 2022

Академічна культура: робоча програма освітньої компоненти. Київ : КНУКіМ, 2022. 22 с.

Розробники:

Печеранський І. П., доктор філософських наук, професор

Ластовський В. В., доктор історичних наук, професор

Наведено рекомендації з вивчення освітньої компоненти «Академічна культура» та основні теми для вивчення. Подано теми і плани лекцій, завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, перелік інформаційних джерел.

Рецензент:

Безклубенко С. Д., доктор філософських наук, професор кафедри філософії і педагогіки Київського національного університету культури і мистецтв

Схвалено рішенням кафедри філософії і педагогіки Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол № 5 від 14 грудня 2022 р.

Схвалено рішенням кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол № 6 від 23 грудня 2022 р.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв

Протокол № 8 від 26 грудня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Мета та завдання, передумови вивчення освітньої компоненти	4
2. Структура освітньої компоненти	6
3. Програма освітньої компоненти	7
4. Теми і плани лекцій	10
5. Теми і завдання для самостійної роботи	12
6. Питання до іспиту	16
7. Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти та шкала оцінювання	18
8. Рекомендовані інформаційні джерела	20

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета: формування у здобувачів вищої освіти уявлення про сучасну академічну культуру, що ґрунтується на порядності, довірі, чесності, добросовісному навчанні, а також сумлінній науковій роботі; формування морально-етичних принципів та правил, якими керуються учасники освітнього процесу в ході навчання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та творчих досягнень майбутніх фахівців у подальшій професійній діяльності.

Завдання: вироблення у здобувачів вищої освіти необхідних навичок дотримуватись академічної чесності та етичної поведінки в наукових дослідженнях, норм законодавства про авторське право і суміжні права, навчити виявляти в студентському середовищі плагіат та знати шляхи боротьби із ним, дотримуватись академічної чесності під час навчання у закладі вищої освіти, а також оволодіння основами академічного письма та вміннями правильно робити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень і відомостей інших авторів.

Предмет: феномен академічної культури у зв'язку з академічною доброчесністю в якості соціального капіталу сучасного закладу вищої освіти та невід'ємної умови трансформації вищої освіти в Україні.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

загальні:

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

ПРН3. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПРН4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

Передумови вивчення освітньої: «Історія культури», «Філософія», «Діловий етикет».

2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин						
		Усього годин	Аудиторні години					Самостійна робота
			Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Дрібногрупові	Індивідуальні	
РОЗДІЛ 1. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ								
1.1.	Поняття і структура академічної культури	6	2					4
1.2.	Академічна доброчесність: історія розвитку та проєкт сприяння в Україні	8	4					6
1.3.	Сутність і загальні принципи академічної доброчесності. Етичний кодекс університету	8	2					4
1.4.	Академічна нечесність, її основні прояви та шляхи подолання	8	2					6
	Разом за 1 розділ	30	10					20
РОЗДІЛ 2. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ								
2.1.	Основи та структурні елементи академічного письма. Наукова мовна культура	8	2					6
2.2.	Академічний текст: організація та технологія роботи	8	4					6
2.3.	Академічна мобільність: поняття, види і перспективи розвитку	8	2					4
2.4.	Академічна комунікація як складова академічної культури	6	2					4
	Разом за 2 розділ	30	10					20
РОЗДІЛ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ								
3.1.	Формування культури якості в університеті	8	2					6
3.2.	Авторське право та його законодавче забезпечення	8	4					6
3.3.	Культура наукового наставництва	6	2					4
3.4.	Процедури забезпечення якості академічної культури: міжнародний та український досвід	8	2					6
	Разом за 3 розділ	30	10					20
	Всього за 6 семестр	90	30					60
	Всього	90	30					60

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

РОЗДІЛ 1. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ЯК СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ТЕМА 1.1. ПОНЯТТЯ І СТРУКТУРА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Дефініція академічної культури. Основні складові та функції академічної культури. Суб'єкти академічної культури – учасники освітнього та наукового процесу. Академічна культура професорсько-викладацького складу та здобувачів. Соціологічний аспект академічної культури. Законодавча база розвитку та підтримки академічної культури в Україні. Академічна культура як передумова ефективного управління сучасним університетом.

ТЕМА 1.2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА ПРОЄКТ СПРИЯННЯ В УКРАЇНІ

Концептуалізація ідеї академічної доброчесності в західному науково-освітньому дискурсі. «Academic Integrity Code» як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. Доктрина *in loco parentis*. Концепція наукового етосу Роберта К. Мертона. Дослідження Дональда Л. МакКейба та заснування Центру академічної доброчесності (Center for Academic Integrity). Терміносистема академічної доброчесності. Становлення міжнародного дискурсу щодо проблем академічної доброчесності. Діяльність міжнародних і європейських агенцій та платформ із забезпечення якості вищої освіти. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні та формування нової академічної культури. Два його напрямки: університетський (SAIUP) та загальноосвітній (SAISS). Рекомендації щодо впровадження стандартів академічної доброчесності в Україні.

ТЕМА 1.3. СУТНІСТЬ І ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ. ЕТИЧНИЙ КОДЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

Дефініція та складові академічної доброчесності. Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти культурно-мистецького профілю. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності та у вищій школі. Поняття етичного кодексу університету. «Кодекс академічної доброчесності» («кодекс честі») як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України. «Кодекс честі» Київського національного університету культури і мистецтв.

ТЕМА 1.4. АКАДЕМІЧНА НЕЧЕСНІСТЬ, ЇЇ ОСНОВНІ ПРОЯВИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Феномен академічної нечесності як елементу академічної культури. Основні прояви порушення академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Історія боротьби з академічною нечесністю у вищій школі. Академічна нечесність у студентському середовищі, серед науковців і викладачів. Плагіат та основні його вияви, причини поширеності й способи вирішення проблеми. Нормативно-правові

засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному університеті внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Шляхи боротьби з академічною нечесністю в освітньому процесі.

РОЗДІЛ 2. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

ТЕМА 2.1. ОСНОВИ ТА СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА. НАУКОВА МОВНА КУЛЬТУРА

Основні характеристики поняття «академічне письмо». Поняття академічної грамотності та її структура. Роль критичного мислення у створенні авторського оригінального академічного тексту. Науковий стиль мовлення, його мета, жанри та сфера застосування. Засоби наукового стилю мовлення. Усна й писемна форми наукового стилю. Морфологія та синтаксис наукового тексту. Типові помилки науковців-початківців в академічних текстах і шляхи їх попередження. Способи оптимізації наукових текстів. Актуальні проблеми наукового стилю української мови.

ТЕМА 2.2. АКАДЕМІЧНИЙ ТЕКСТ: ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ РОБОТИ

Академічний текст як система. Наукове знання як специфічний зміст академічного тексту. Основні властивості та моделювання наукового знання. Структура академічного тексту. Змістовне наповнення академічного тексту. Типи академічних текстів. Інтертекстуальність академічного тексту. Технологія та етапи роботи над академічним текстом. Основні підходи до редагування академічного тексту. Дотримання психологічних та логічних засад створення академічного тексту. Редагування словосполучень і речень.

ТЕМА 2.3. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Поняття академічної мобільності. Види та моделі академічної мобільності. Шляхи розвитку академічної мобільності. Особливості функціонування національних та міжнародних грантових фондів та організацій. Міжнародні гранти, стипендії, конкурси для молодих науковців і здобувачів. Освітні програми Європейського Союзу: стипендії для навчання та короткострокового обміну. Особливості академічної мобільності в Україні. Українські освітні та наукові гранти, стипендії, конкурси для здобувачів і молодих вчених.

ТЕМА 2.4. АКАДЕМІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Специфіка академічної (наукової) комунікації. Репрезентаційні й аргументаційні форми мовлення в академічній комунікації: типи та особливості.

Сучасні методи та технології академічної комунікації. Мовленнєвий етикет наукової комунікації. Принцип риторичності в науковій комунікації. Дослідження наукової комунікації в Україні та за кордоном. Культура мови й мовний етикет науковця. Етикет писемної та усної наукових інтеракцій. Навички гармонійного спілкування в науковій сфері як передумова успіху в освітній та науково-дослідній діяльності. Комунікативні стратегії та тактики в академічному дискурсі.

РОЗДІЛ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ТЕМА 3.1. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ

Поняття культури якості освіти. Види культур якості у закладах вищої освіти. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Корпоративна культура університету як інструмент забезпечення якості освіти. Принципи формування культури якості в університеті. Культура управління якістю освіти у вищій школі.

ТЕМА 3.2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО ТА ЙОГО ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття, принципи та функції авторського права. Суб'єкти та об'єкти авторського права. Основні інститути права інтелектуальної власності. Законодавче закріплення використання об'єктів авторського права в Україні та у міжнародно-правових актах. Об'єкти інтелектуальної власності як майно. Поняття нематеріальних активів. Особисті немайнові та майнові права автора. Види інтелектуальної діяльності, які охороняються авторським правом. Поняття форм, порядку і способів захисту права на об'єкти інтелектуальної власності. Авторське право на наукові твори.

ТЕМА 3.3. КУЛЬТУРА НАУКОВОГО НАСТАВНИЦТВА

Поняття та завдання наукового наставництва. Образ та атрибути наукового наставника. Ефективність наукового наставництва та керівництва як чинник забезпечення якості вищої освіти. Наукове наставництво та культура партнерства. Концептуальні підходи до здійснення наукового наставництва: зарубіжний досвід. Нормативно-правові засади наукового наставництва. Практика наукового наставництва для ефективної наукової діяльності та викладання: європейський, національний та інституційний виміри.

ТЕМА 3.4. ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ: МІЖНАРОДНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Європейська політика у сфері забезпечення якості вищої освіти. «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG). Цінності системи забезпечення якості вищої освіти. Забезпечення якості академічної культури в Україні: основні проблеми та шляхи їх вирішення. Рейтинги університетів як інструмент контролю якості академічної культури. Якість

викладацького складу та оцінювання педагогічних і науково-педагогічних працівників університету. Циклічне зовнішнє забезпечення якості вищої освіти. Політика та процедури забезпечення якості академічної культури в Київському національному університеті культури і мистецтв.

4. ТЕМИ І ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Тема 1.1. Поняття і структура академічної культури

План

1. Поняття академічної культури.
2. Принципи і цінності академічної культури.
3. Структура академічної культури.
4. Академічна культура як основа сталого розвитку університету.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 11.

Тема 1.2. Академічна доброчесність: історія розвитку та проєкт сприяння в Україні

План

1. Концептуалізація ідеї академічної доброчесності.
2. Становлення міжнародного дискурсу щодо проблем академічної доброчесності.
3. Проєкт сприяння академічної доброчесності в Україні та формування нової академічної культури.
4. Рекомендації щодо впровадження стандартів академічної доброчесності в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-4, 6-7, 11; електронні ресурси – 2, 4-6.

Тема 1.3. Сутність і загальні принципи академічної доброчесності. Етичний кодекс університету

План

1. Сутність та принципи академічної доброчесності.
2. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
3. Поняття етичного кодексу університету.
4. «Кодекс честі» КНУКіМ.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 11; електронні ресурси – 1, 4-5.

Тема 1.4. Академічна нечесність, її основні прояви та шляхи подолання

План

1. Феномен академічної нечесності.
2. Основні прояви академічної нечесності.
3. Протидія та запобігання академічної нечесності.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6-7, 11, 13.

***Тема 2.1. Основи та структурні елементи академічного письма.
Наукова мовна культура***

План

1. Поняття академічного письма.
2. Науковий стиль мовлення і його жанри.
3. Засоби наукового стилю мовлення.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 3, 5; допоміжна – 1-2, 10; електронні ресурси – 2, 4.

Тема 2.2. Академічний текст: організація та технологія роботи

План

1. Академічний текст як система.
2. Типи академічних текстів.
3. Технології та етапи роботи над академічним текстом.
4. Академічний текст як об'єкт редагування.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 3, 5; допоміжна – 1-2, 10; електронні ресурси – 2, 4.

Тема 2.3. Академічна мобільність: поняття, види і перспективи розвитку

План

1. Поняття академічної мобільності.
2. Види і моделі академічної мобільності.
3. Шляхи розвитку академічної мобільності.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6; допоміжна – 1-2, 5.

Тема 2.4. Академічна комунікація як складова академічної культури

План

1. Специфіка академічної (наукової) комунікації.
2. Дослідження наукової комунікації в Україні та за кордоном.
3. Культура мови й мовний етикет науковця.
4. Комунікативні стратегії та тактики в академічному дискурсі.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 4, 7; допоміжна – 1-2.

Тема 3.1. Формування культури якості в університеті

План

1. Поняття культури якості освіти.
2. Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.
3. Принципи формування культури якості в університеті.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-3, 8-10; електронні ресурси – 1-2.

Тема 3.2. Авторське право та його законодавче забезпечення

План

1. Авторське право: поняття, принципи та функції.
2. Законодавче закріплення використання об'єктів авторського права в Україні та у міжнародно-правових актах.
3. Авторське право на наукові твори.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2; допоміжна – 1-2, 4, 8; електронні ресурси – 1.

Тема 3.3. Культура наукового наставництва

План

1. Поняття наукового наставництва.
2. Нормативно-правові засади наукового наставництва.
3. Завдання наукового наставництва.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 7; допоміжна – 1-2, 12.

Тема 3.4. Процедури забезпечення якості академічної культури

План

1. Європейська політика у сфері забезпечення якості вищої освіти.
2. Забезпечення якості академічної культури в Україні: основні проблеми та шляхи їх вирішення.
3. Політика та процедури забезпечення якості академічної культури КНУКіМ.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 10-11; електронні ресурси – 1-2.

5. ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.1. Поняття і структура академічної культури

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Чому академічна культура є важливим фактором сталого розвитку закладу вищої освіти?
2. Розкрийте та поясніть зв'язок між академічною культурою та академічною доброчесністю.
3. Як співвідносяться інституційно-корпоративний та індивідуальний рівні академічної культури?
4. Академічна культура університету і культура соціуму: порівняльний аналіз.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 11.

Тема 1.2. Академічна доброчесність: історія розвитку та проєкт сприяння в України

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Розкрийте історичний контекст концептуалізації ідеї академічної доброчесності. Яку роль у цьому відіграли та продовжують відігравати т. зв. «Кодекси честі»?
2. Чому Дональда Л. МакКейба кличуть «дідусем академічної доброчесності»? Які дослідження він проводив?
3. Проаналізуйте кілька мереж і документів (на вибір) в рамках міжнародного дискурсу щодо проблем академічної доброчесності.
4. Розкрийте взаємозв'язок між SAIPUR і SAISS. Чому так важливо ознайомити учнів з принципами академічної доброчесності в загальній середній школі?
5. На свій розсуд виділіть і розкрийте дві найважливіші рекомендації щодо впровадження стандартів академічної доброчесності в Україні. Обґрунтуйте свій вибір.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-4, 6-7, 11; електронні ресурси – 2, 4-6.

Тема 1.3. Сутність і загальні принципи академічної доброчесності. Етичний кодекс університету

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Змістове наповнення поняття «академічна доброчесність» у Законі України «Про вищу освіту». Розкрийте його.
2. Місце академічної доброчесності в процесі модернізації вищої школи.
3. Розкрити мету, завдання і напрацювання проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ).
4. Визначте та охарактеризуйте дії, які завдають шкоди репутації університету, з огляду на важливість етичного кодексу закладу вищої освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 11; електронні ресурси – 1, 4-5.

Тема 1.4. Академічна нечесність, її основні прояви та шляхи подолання

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Основні мотиви та чинники, які підштовхують здобувачів і викладачів до академічної нечесності. Проаналізуйте та порівняйте.
2. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці Античності, Середньовіччя та Відродження. Наведіть та проаналізуйте кілька випадків.
3. Діджиталізація науково-освітньої сфери як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
4. Поясніть у чому відмінність між зумисним і незумисним плагіатом?
5. Охарактеризуйте, на Вашу думку, найдієвіші шляхи боротьби з академічною нечесністю в освітньому процесі.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6-7, 11, 13.

Тема 2.1. Основи та структурні елементи академічного письма. Наукова мовна культура

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація та академічне письмо: співвідношення понять.
2. Академічне письмо та критичне мислення. Розкрийте зв'язок.
3. Підготувати доповідь на тему: «Академічне есе як один із жанрів академічного письма».
4. Яке місце наукова мовна культура займає в структурі академічної культури викладача чи здобувача? Обґрунтуйте відповідь.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 3, 5; допоміжна – 1-2, 10; електронні ресурси – 2, 4.

Тема 2.2. Академічний текст: організація та технологія роботи

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. У чому полягає суть концепції «персональний процес – практика – публічний продукт»?
2. Які складові базової моделі академічного тексту?
3. Розкрийте єдність принципу тріади та організації академічного тексту.
4. Проаналізуйте «гамбургер-модель» академічного тексту.
5. У чому суть нелінійної організації тексту? Дайте розгорнуту відповідь.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 3, 5; допоміжна – 1-2, 10; електронні ресурси – 2, 4.

Тема 2.3. Академічна мобільність: поняття, види і перспективи розвитку

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Розкрийте вплив академічної мобільності та академічну культуру та сталий розвиток університету на сучасному етапі.
2. Які задачі стоять перед закладом вищої освіти, з урахуванням принципу академічної мобільності?
3. Характеристика академічної мобільності в рамках Болонської декларації «Зона європейської вищої освіти» (1999) та сучасних викликів.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6; допоміжна – 1-2, 5.

Тема 2.4. Академічна комунікація як складова академічної культури

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Розкрийте особливості академічної (наукової) комунікації у контексті формування компетентностей post-graduate students.
2. Чим відрізняється етикет писемної академічної комунікації від усної або

- безпосередньої? Дайте розгорнуту відповідь.
3. Проаналізувати тенденції розвитку і шляхи вирішення проблем академічних комунікацій в українській системі вищої освіти.
 4. Підготувати доповідь на тему: «Перспектива академічних комунікацій в контексті цивілізаційних викликів ХХІ ст.».

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 4, 7; допоміжна – 1-2.

Тема 3.1. Формування культури якості в університеті

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Розглянути професійно-корпоративну культуру університету як умову якості вищої освіти.
2. Проаналізувати проєкт «Культура якості» в рамках Європейської асоціації університетів (EUA) та виділіть показники контролю якості.
3. Які можна виділити інноваційні підходи до забезпечення культури якості в університеті?

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-3, 8-10; електронні ресурси – 1-2.

Тема 3.2. Авторське право та його законодавче забезпечення

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. У чому важливість захисту прав інтелектуальної власності для розвитку академічної культури на інституційному та індивідуальному рівнях?
2. Які Ви знаєте міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності?
3. Дайте визначення понять «суб'єкти авторського права», об'єкти авторського права» та «науковий результат», опираючись на українське законодавство.
4. Розглянути міжнародний досвід захисту авторських прав в мережі Інтернет та перспективи його застосування в Україні.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2; допоміжна – 1-2, 4, 8; електронні ресурси – 1.

Тема 3.3. Культура наукового наставництва

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. У чому ключа відмінність між традиційними та нетрадиційними формами наставництва в академічній культурі?
2. Виокремити та проаналізувати етичні орієнтири та регулятори в культурі наукового наставництва.
3. Прокоментуйте цитату: «Усе наше життя це школа..., це... покликання; це ...праця» (Ян Амосович Коменський).
4. Які потрібно створити умови для розвитку наукового наставництва в рамках сучасного цифрового освітнього середовища у ХХІ ст.? Поміркуйте над відповіддю.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 7; допоміжна – 1-2, 12.

Тема 3.4. Процедури забезпечення якості академічної культури: міжнародний та український досвід

Перелік питань для самостійної роботи здобувачів освіти

1. Чому наявна система вищої освіти України не забезпечує належні якісні показники розвитку академічної культури? Обґрунтуйте відповідь.
2. Яку роль принципи академічної доброчесності відіграють у процесі забезпечення якості академічної культури? Дайте розгорнуту відповідь.
3. Проаналізувати Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти» (2017) в контексті проблеми забезпечення якості академічної культури.

Рекомендовані інформаційні джерела: основна – 1-2, 6-7; допоміжна – 1-2, 6, 10-11; електронні ресурси – 1-2.

6. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття та основні складові академічної культури.
2. Функції академічної культури.
3. Академічна культура як передумова ефективного управління сучасним університетом.
4. Історія розвитку академічної доброчесності.
5. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні.
6. Рекомендації щодо впровадження стандартів академічної доброчесності в Україні.
7. Дефініція та складові академічної доброчесності.
8. Фундаментальні цінності академічної доброчесності.
9. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).
10. «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).
11. Політика академічної доброчесності, запропонована в межах проекту “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012).
12. Поняття етичного кодексу університету.
13. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.).
14. “Academic Integrity Code” у закладах вищої освіти США й Західної Європи.
15. Академічна нечесність та її прояви.
16. Шляхи боротьби з академічною нечесністю в освітньому процесі.
17. Плагіат, основні його вияви та причини поширеності.
18. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.
19. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.
20. Обман в освітньому процесі: різновиди та способи запобігання.
21. Необ’єктивне оцінювання в системі вищої освіти.

22. Хабарництво в освітньому процесі. Способи боротьби з ним.
23. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності.
24. Основні характеристики поняття «академічне письмо».
25. Поняття академічної грамотності та її структура.
26. Науковий стиль мовлення, його мета, жанри та сфера застосування.
27. Актуальні проблеми наукового стилю української мови.
28. Академічний текст і його структура.
29. Типи академічних текстів.
30. Технологія та етапи роботи над академічним текстом.
31. Академічний текст як об'єкт редагування.
32. Роль критичного мислення у створенні авторського академічного тексту.
33. Поняття академічної мобільності.
34. Види та моделі академічної мобільності.
35. Особливості академічної мобільності в Україні.
36. Специфіка академічної (наукової) комунікації.
37. Сучасні методи та технології академічної комунікації.
38. Культура мови й мовний етикет науковця.
39. Комунікативні стратегії та тактики в академічному дискурсі.
40. Поняття культури якості освіти та її види.
41. Корпоративна культура університету як інструмент забезпечення якості освіти.
42. Виховання культури навчання та викладання у закладах вищої освіти.
43. Культура управління якістю освіти у вищій школі.
44. Поняття, принципи та функції авторського права.
45. Законодавче закріплення використання об'єктів авторського права в Україні та у міжнародно-правових актах.
46. Авторське право на наукові твори.
47. Поняття та завдання наукового наставництва.
48. Ефективність наукового наставництва як чинник забезпечення якості вищої освіти.
49. Нормативно-правові засади наукового наставництва.
50. Культура наставництва в європейських і українських університетах.
51. Європейська політика у сфері забезпечення якості вищої освіти.
52. Комюніке «Оновлений порядок денний ЄС щодо вищої освіти» (2017): основні положення.
53. «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG): основні положення.
54. Цінності системи забезпечення якості вищої освіти.
55. Забезпечення якості академічної культури в Україні.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Кількість балів	Оцінка ECTS	Традиційна екзаменаційна оцінка	Традиційна залікова оцінка	Критерії оцінювання знань	
90-100	A – відмінно	відмінно	зараховано	Повно та глибоко, всебічно, правильно та обґрунтовано опрацьовано матеріал: – здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання усієї програми освітньої компоненти; – відображає чітке знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення; – якісно виконує всі види робіт, передбачені робочою освітньою компонентою.	
84-89	B – добре			добре	Правильно та обґрунтовано опрацьовано матеріал: – здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання усієї програми освітньої компоненти; – відображає чітке знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення; – виконує всі види робіт, що частково відповідає вимогам.
74-83	C – добре				Опрацьовано матеріал в належному, але не повному об’ємі, частково правильно, не належною мірою обґрунтовано: – здобувач вищої освіти виявляє неповні знання з освітньої компоненти; – відображає нечітке знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, але не робить узагальнення; – наявні недоліки у розкритті змісту понять, визначень, нечіткі їхні характеристики; – належно виконує переважну більшість (2/3) видів робіт.
66-73	D – задовільно	задовільно			Опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу є поверхневим: – засвідчує наявність прогалин у знаннях, опрацювання програмного матеріалу лише

				частково, відсутність розуміння основних понять курсу; – здобувач вищої освіти не опрацював навчальну літературу курсу та не засвоїв основні положення філософських концепцій історії та сьогодення; – здобувач вищої освіти не засвоїв логіку подання програмного матеріалу; – виконана половина всіх видів робіт.
61-65	Е – задовільно			Опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу є дуже поверхневим і фрагментарним: – свідчить про наявність суттєвих прогалин у знаннях; – здобувач вищої освіти не засвоїв логіку подання програмного матеріалу та на низькому рівні опрацював предметне наповнення курсу; – виконано 1/3 всіх видів робіт.
21-60	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не відповів на поставлені йому питання або більшість відповідей дані ним із помилками: – не засвоїв програму освітньої компоненти, у своїх відповідях допустив грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність у нього відповідних знань чи їх безсистемність та поверховість; – не знає основних положень, визначень і понять освітньої компоненти; не вмів їх аналізувати; – виконує менше 1/3 частини всіх робіт.
0-20	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти	Здобувач вищої освіти не відвідував заняття, не відпрацював їх, не виявив бажання опрацювати освітню компоненту, не виконував всі види робіт.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C		
66–73	D	задовільно	
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітньої компоненти

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету* / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. *Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених*: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. *Академічне письмо: навч. посібник* / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
4. Безгодова Н. С., Волошинова М. О., Ніколаєнко І. О. *Усна і письмова комунікація та академічна риторика: навч. посібник для студентів закладів вищої освіти*. Старобільськ: Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2021. 163 с.
5. Колоїз Ж. В. *Основи академічного письма: практикум*. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 178 с.
6. Семеног О.М. *Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти. Навчальний посібник*. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2021. 216 с.
7. Хоружий Г.Ф. *Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 320 с.

Допоміжна література

1. *Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 16.05.22 – 24.06.2022)* / уклад. Ю. Главчева ;

- Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2022. 259 с.
2. *Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід*: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 14-15 травня 2021 року) / за ред. О. М. Семеног. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. Макаренка, 2021. 113 с.
 3. Баланюк Т. М. «Проект сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP project: Strengthening Academic Integrity in Ukraine project). Участь у проекті бібліотек університетів-партнерів. *Бібліотека в освітньому просторі: інформ. бюл.* Хмельницький: ХНУ, 2020. № 25 : Академічна доброчесність та бібліотеки ЗВО. С. 13–19.
 4. Бернацький О.В. До питання етико-правової природи академічної доброчесності в Україні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2020. Вип. 4 (92). С. 75–86.
 5. Зленко, А., Ісайкіна, О. Академічна мобільність як невід’ємна складова інтеграції України до сучасного європейського суспільства знань. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2019. № 6/2. С. 56–76.
 6. Конівіцька Т.Я., Кусій М.І. Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі: питання реалізації. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 49 (2). С. 144–148.
 7. Осадченко І., Маслюк Р. Сутність та дискусійні питання проблеми академічної доброчесності. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 19–25.
 8. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти / За заг. ред. С. Квіта та О. Єременко. Київ: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2021. 364 с.: Проект Закону «Про академічну доброчесність». С. 210–229.
 9. Слободянюк О. До питання академічної доброчесності у вищій освіті: погляд експертів США та України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 8 (92). С. 23–33.
 10. Ставицький А., Затонацька Т. Формування культури якості вищої освіти в українських університетах. *Освітня аналітика України*. 2017. № 1 (1). С. 18–24.
 11. Сулима Є., Деніжна С. Академічна доброчесність: етичне та нормативно-правове регулювання в університетському співтоваристві. *Університет і лідерство: міжнародний науковий журнал*. 2020. № 2 (10). URL: <file:///C:/Users/HOME%20IP/Downloads/130-Article%20Text-242-1-10-20210212.pdf>
 12. Тадеуш О. Наукове наставництво як вид партнерської взаємодії у сучасному університеті. *Освітологічний дискурс*. 2022. Т. 37 (2). С. 113 – 132.
 13. Федоренко В. Л., Федоренко М. В. Категорії «плагіат», «академічний плагіат» і «самоплагіат»: спільне, відмінне й дискусійне. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2019. № 3(87). С. 329–341.

Електронні ресурси

1. Нормативні документи з організації освітнього процесу університету URL: <http://knukim.edu.ua/naukova-robota/normatyvni-dokumenty/>
2. Про Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). URL: <https://americancouncils.org.ua/programs/proekt-sprijannja-akademichnij-dobrochesnosti-v-ukraini-saiup/>.
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Центр академічної доброчесності. Десять принципів академічної доброчесності для викладачів. URL : <https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6Wb3Qzc2F3ODBuZWZM/view>.
5. International Center for Academic Integrity. Official website. URL : <http://www.Academicintegrity.org/ica/home.ph.p>.
6. The Bucharest Declaration on ethical values and principles of higher education in the Europe Region. Independent Kazakh Agency for Quality Assurance in Education. URL : <http://iqaa.kzen/bolognaprocess/the-main-documents-of-the-bologna-process>.